

Slovo k povzbuzení na středu 3. února 2021, sv. Blažeje
Biblická čtení: Žid 12,4-7.11-15; Ž 103; Mk 6,1-6

Milé sestry, milí bratři,

dovolte dnes zase tři krátké poznámky: dvě k oběma biblickým čtením a jednu k dnešnímu světcí.

V prvním čtení již čtvrtým týdnem otevíráme stránky Listu Židům a blížíme se tak k jeho závěru (v sobotu jeho stránky pro letošek otevřeme naposledy). Už několik dní nasloucháme, jak po velkých tématech reflektujících základní tajemství křesťanské víry – jakými jsou Kristovo Božství a lidství a především Kristovo dokonalé velekněžství přinášející skutečné odpouštění hříchů a tím i proměnu lidského nitra – přechází svatopisec v těchto závěrečných kapitolách k tématům každodenního života křesťanů se bezprostředně dotýkajícím, totiž k praktickým vyústěním oněch zásadních křesťanských pravd. Základní struktura Listu Židům tak není docela nepodobná struktuře největšího novozákonního listu, listu svatého Pavla Římanům: Nejprve velkolepé expozé obsahu křesťanské víry, pak její aplikace, konkrétní následování Krista, křesťanská morálka.

Dnes vedle výzev ke statečnosti, k vytrvalosti v boji s hříchem a slabostí, tedy k vytrvalosti v duchovním boji, slyšíme také radu, jak vnímat všemožná trápení, všemožné těžkosti, bolesti či neúspěchy života: Jako součást Boží výchovy, jako součást Boží *paideia* či *paidagogía* (doslova „vedení dětí“). K ní – podobně jako k té nejlepší pozemské výchově ze strany otců, rodičů (dnešní liturgický výsek nám bohužel tři verše, kde je právě tento přírůstek více rozvinut, zbytečně přeskočil) – právě i «přísná výchova» prostě patří. «Vždyť kterého syna otec nekárá? Pokud ovšem taková přísná výchova trvá, nezdá se radostná, nýbrž bolestná, ale potom to nese těm, kdo jí prošli, ovoce míru, totiž spravedlnost».

Vědomí toho nám – mimo jiné – připomíná, jak se k těžkostem života postavit. Možná než se snažit najít za každou cenu odpověď, proč nás zrovna to či ono těžké a bolestivé postihlo, nebo spekulovat, zda je to (více) Boží chtění či (více) Boží dopuštění, zda Boží trest, anebo Boží zkouška, zda projev Boží důvěry, anebo naopak dílo ďáblovy či lidské svévole, je prostě lepší danou bolest vzít jako něco, co zde prostě je, co na nás padlo a co nás může přivést blíže k Bohu. Jako něco, co nám má pomoci dozrát, co nám má pomoci k obrácení, co je součástí (nám třeba ne příliš pochopitelné) Boží výchovy. Než se ptát po důvodech je tedy asi lepší se v praxi zeptat, v čem nám ta či ona bolest – paradoxně, formou kříže – může konkrétně pomoci na cestě k obrácení, k Bohu a k druhým lidem. V čem a jak nám může pomoci v růstu lásky k Bohu a k lidem.

I přesto však mohou nastat někdy situace, kdy ten či onen kříž – více nebo méně jasně – správně vyhodnotíme i jako určitý (Boží) trest za hřích, jako jeho pokárání a jako příležitost nám danou k zadostiučinění. I to k biblické víře patří a bylo by škoda tento rozměr z naší víry, jak se (dnes) bohužel někdy stává, zcela eliminovat. Ostatně celé biblické vnímání Boží výchovy má i tuto rovinu; hebrejské *musar* stejně jako řecké *paideia* totiž znamená také „poučování pokáráním“...

Oči věřící duše jsou schopny a měly by toužit Boha vidět opravdu za vším, co je. Tedy i za tím, co je těžké a bolestné. Uši věřící duše se mají pokusit naslouchat, co nám tím či oním chce Bůh sdělit, aby se smysly duše nechaly ochotněji Bohem vést životem. A tak dále.

Druhá poznámka se týká dnešního úryvku evangelijního. Je svědectvím, jak zejména v Nazaretě, kde Kristus prožil své dětství a mládí, ho jako Božího Mesiáše nechtějí přijmout. «Nikde prorok neznamena tak málo jako ve své vlasti, u svých příbuzných a ve své rodině». Tato Kristova slova se vztahují předně na nepřijetí jeho bývalými sousedy a třeba i příbuznými, ale možná v nich můžeme číst i mnohem více, něco, co se týká nás samotných.

Jednak že to často můžeme být právě my, křesťané, jimž bylo dáno Ježíše Krista (od dětství) znát, kteří ho pak nepřijmeme, když se před námi postaví jako Boží Mesiáš, když po nás bude

něco chtít, co nás bude vyvádět z našich představ, které o něm již máme, když se nám třeba ukáže v nějaké nečekané podobě či přítomnosti. Ne nepodobně jako se to stalo obyvatelům Nazareta v dnešním úryvku evangelia.

Tím nechce být absolutizována jen „jinakost“ a „vždy novost“ Kristova přícházení, Kristus přichází některými způsoby stále, vždyť je k tomu sám ustanovil. Je však třeba, abychom i v rámci těchto způsobů jeho přebývání mezi námi byli stále otevření i Kristovu stále novému přícházení, skrze «staré i nové», aby o nás nezačalo platit «do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali».

A jednak nás Kristova slova, že doma není nikdo prorokem, připravují na to, že i nám se něco podobného může stát – představíme-li se (možná trochu opovážlivě) na místě Pána Ježíše – , že ani našimi nejbližšími nebude nějaká naše dobrá snaha přijata, že budeme odmítnuti. Je sice potřeba, abychom byli v podobných (sebe)interpretacích velmi opatrní a hlavně si příliš snadno nepřipisovali „bytí prorokem“, přesto je dobré o tomto nebezpečí vědět. Stalo-li se to Pánu Ježíšovi, proč by se to nemohlo stát i nám...

Třetí, poslední poznámka se týká svatého Blažeje, biskupa, mučedníka z počátku 4. století. Známe ho především pro „svatoblažejské požehnání“, které se pomocí starobylého symbolu zkřížených svící přiložených k hlavě či krku žehnaného dnes uděluje: «Na přímlovu svatého Blažeje, biskupa a mučedníka, ať tě Bůh chrání od bolestí krčních a všeho jiného zla, ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého». To proto, že svatoblažejské legendy vypráví, že tento biskup, když byl veden na popraviště, svou přímlovou zachránil dusícího se chlapce, kterému v krku uvízla rybí kost. Svíce proto, že je dostal od jedné chudé vdovy darem za to, že jí zachránil jediné selátko před útokem vlka.

V každém případě je svatý Blažej dnes před námi jako přímlovce v nemoci, v těžké a život ohrožující situaci. Naprostě většině z nás sice nebyla svěřena nějaká zázračná léčitelská moc, ale každému z nás byla svěřena moc modlitby. Kéž bychom se za nemocné modlili, jeden za druhého. Je-li to vůle Boží, za uzdravení nemocných, v každém případě o Boží požehnání a sílu nemoc nést. A o přímlovu prosme i svatého Blažeje, zvláště v nynější pandemii, a spolu s ním vzývejme i ostatní přímlovce v dobách moru a jiných nakažlivých nemocí, svatého Rocha, svatou Rozálii a další...